MALTA

Fil-Qorti tal-Maġistrati (Malta)
Maġistrat
Dr. Gabriella Vella B.A., LL.D.

Rikors Nru. 153/06VG

Andrew u Antoinette konjuġi Tabone

Vs

Emanuel u Mary konjuġi Buhagiar

Illum 19 ta' Ottubru 2020

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ippreżentat minn Andrew u Antoinette konjuġi Tabone fil-31 ta' Mejju 2006 permezz ta' liema jitolbu li Emanuel u Mary konjuġi Buhagiar jiġu kkundannati iħallsuhom is-somma ta' ħamest elef Lira Maltija (Lm5,000), illum ekwivalenti għal ħdax-il elf sitt mija sitta u erbgħin Euro u sebgħa u tmenin ċenteżmu (€11,646.87), jew somma verjuri li tiġi likwidata mill-Qorti, rappreżentanti danni sofferti minnhom minħabba li x-xogħlijiet esegwiti minn Emanuel Buhagiar fil-fondi Nru. 1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, ma sarux skond is-sengħa u l-arti, bl-imgħax legali dekoribbli sad-data ta' l-effettiv pagament u bl-ispejjeż, inklużi dawk ta' l-ittra interpellatorja datata 25 ta' Lulju 2005, kontra Emanuel u Mary konjuġi Buhagiar;

Rat ir-Risposta tal-konvenuti għat-talba attriċi permezz ta' liema jeċċepixxu li: (i) it-talba attriċi hija nfondata fil-fatt u fid-dritt u għandha tiġi miċħuda bl-ispejjeż kontra l-atturi; (ii) ix-xogħlijiet kollha eżegwiti mill-konvenut Emanuel Buhagiar saru kollha skond is-sengħa u l-arti; (iii) peress illi l-atturi huma debituri tagħhom għall-bilanċ tal-prezz tax-xogħlijiet in kwistjoni, huma jipprevalixxu ruħhom mid-dritt li jressqu kontro-talba fil-konfront ta' l-atturi fejn jitolbu li l-Qorti tikkundanna lill-istess atturi jħallsuhom il-bilanċ lilhom dovut;

Rat il-Kontro-Talba tal-konvenuti permezz ta' liema jitolbu li l-atturi jiġu kkundannati, in solidum bejniethom, iħallsuhom il-bilanċ lilhom dovut għax-xogħlijiet esegwiti minn Emanuel Buhagiar fil-fondi Nru. 1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, fis-somma ta' elf disa' mija ħamsa u tmenin Lira Maltija u disgħa u sittin ċenteżmu (Lm1,985.69), illum ekwivalenti għal erbat elef sitt mija ħamsa u għoxrin Euro u wieħed u erbgħin ċenteżmu (€4,625.41), bl-imgħax legali

dekoribbli sad-data ta' l-effettiv pagament u bl-ispejjeż, inklużi ta' l-ittra bonarja datata 6 ta' Ġunju 2005 u ta' l-ittra uffiċjali datata 15 ta' Settembru 2005, kontra l-atturi;

Rat id-dokumenti annessi mal-Kontro-Talba markati Dok. "EM1" u Dok. "EM2" a fol. 11 sa' 14 tal-proċess;

Rat ir-Risposta ta' l-atturi għall-Kontro-Talba tal-konvenuti permezz ta' liema jeċċepixxu li: (i) preliminarjament, it-talba tal-konvenuti rikonvenjenti hija preskritta ai termini ta' l-Artikolu 2148(a) tal-Kap.16 tal-Liġijiet ta' Malta; (ii) bla preġudizzju u fil-mertu, it-talba tal-konvenuti rikonvenjenti għandha tiġi respinta bl-ispejjeż kontra tagħhom stante li hija infondata fil-fatt u fid-dritt u dana peress illi l-eċċipjenti ma fadlilhom iħallsu ebda bilanċ lill-konvenuti rikonvenjenti; (iii) b'referenza għad-dokumenti eżebiti mill-kovnenuti rikonvenjenti mal-Kontro-Talba tagħhom, jiirrilevaw li kienu huma stess (ossia l-atturi) li ssupplixxew il-maġġoranza tal-materjal użat mill-konvenut rikonvenjent Emanuel Buhagiar fit-twettiq tax-xogħol tiegħu, u għalhekk m'għandhom jivversaw ebda ħlas għall-materjal indikat f'dawn id-dokumenti; (iv) ix-xogħol imwettaq mill-konvenut rinkonvenjent Emanuel Buhagiar ma sarx skond is-sengħa u l-arti, tant illi huma sofrew u ġarrbu danni u għalhekk ma għandhom jivversaw ebda ħlas lill-konvenuti rikonvenjenti;

Semgħet ix-xhieda ta' l-attur Andrew Tabone mogħtija waqt is-seduti tal-25 ta' April 2007[1], tad-9 ta' Mejju 2007[2], ta' l-10 ta' Novembru 2011[3] u tas-16 ta' Jannar 2012[4] u rat id-dokumenti esebiti minnu markati Dok. ""AT" u Dok. "AT1" a fol. 28 sa' 51 tal-proċess u Dok. "AT" u Dok. "AT2" a fol. 55 sa' 65 tal-proċess, semgħet ix-xhieda ta' l-Inġinier John Caruana mogħtija waqt is-seduti tad-9 ta' Mejju 2007[5] u ta' l-14 ta' Jannar 2013[6], semgħet ix-xhieda ta' Anthony Demanuele mogħtija waqt is-seduti tat-23 ta' Mejju 2007[7] u tat-23 ta' April 2012[8] u rat id-dokumenti esebiti minnu markati Dok. "AD1" u Dok. "AD" a fol. 78 u 79 tal-proċess, semgħet ix-xhieda tal-konvenut Emanuel Buhagiar mogħtija waqt is-seduti tal-5 ta' Ottubru 2007[9], ta' l-20 ta' Ġunju 2007[10], tas-16 ta' Ġunju 2008[11], tas-27 ta' Jannar 2009[12] u tat-18 ta' Frar 2009[13] u rat id-dokumenti esebiti minnu markati Dok. "EB" sa' Dok. "EB2" a fol. 99 sa' 113 tal-proċess;

Rat is-sentenza preliminari mogħtija fil-25 ta' Mejju 2009[14] li biha ġiet milqugħa l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni a tenur ta' l-Artikolu 2148(a) tal-Kap.16 tal-Liġijiet ta' Malta sollevata mill-atturi għall-Kontro-Talba tal-konvenuti;

---

[1] Fol. 23 sa '27 tal-proċess.
[2] Fol. 53 u 54 tal-proċess.
[3] Fol. 149 sa '152 tal-proċess.
[4] Fol. 154 sa '156 tal-proċess.
[5] Fol. 66 sa '68 tal-proċess.
[6] Fol. 180 sa '186 tal-proċess.
[7] Fol. 73 sa '77 tal-proċess.
[8] Fol. 163 sa '165 tal-proċess.
[9] Fol. 81 sa '87 tal-proċess.
[10] Fol. 89 sa '91 tal-proċess.
[11] Fol. 96 sa '98 tal-proċess.
[12] Fol. 115 u 116 tal-proċess.
[13] Fol. 118u 119 tal-proċess.
[14] Fol. 122 sa '128 tal-proċess.

Rat is-sentenza fl-ismijiet "Andrew Tabone et v. Emanuel Buhagiar et" Appell Nru. 153/06 deċiża mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) pronunċjata fl-20 ta' Novembru 2009[15] li biha l-appell tal-konvenuti mis-sentenza preliminari datata 25 ta' Mejju 2009 ġie dikjarat irritu u null;

Rat li b'Digriet mogħti fit-8 ta' Novembru 2010[16] l-Qorti nnominat lill-Perit Mario Cassar bħala Perit Tekniku sabiex jirrelata dwar ix-xogħlijiet esegwiti mill-konvenut Emanuel Buhagiar, liema Perit Tekniku però ġie sostitwit bil-Perit Tekniku l-Inġinier Andrè Cauchi b'Digriet mogħti fit-23 ta' Mejju 2011[17];

Rat ir-Relazzjoni tal-Perit Tekniku l-Inġinier Andrè Cauchi a fol. 208 sa' 221 tal-proċess;

Semgħet ix-xhieda tal-Perit Tekniku l-Inġinier Andrè Cauchi mogħtija waqt is-seduta tal-5 ta' Diċembru 2016[18];

Rat li waqt is-seduta tal-5 ta' Diċembru 2016[19] id-difensur ta' l-atturi ddikjarat li l-istess atturi jistrieħu fuq l-atti proċesswali u fuq ir-rapport tal-Perit Tekniku l-Inġinier Andrè Cauchi u li ma għandhomx sottomissjonijiet ulterjuri x'jagħmlu;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet tal-konvenuti a fol. 244 sa' fol. 247 tal-proċess;

Semgħet it-trattazzjoni orali finali da parte tal-partijiet kontendenti;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Ikkunsidrat:

Bil-proċeduri odjerni l-atturi jitolbu li l-konvenuti jiġu kkundannati jħallsuhom is-somma ta' €11,646.87[20] jew somma verjuri likwidata mill-Qorti, rappreżentanti danni minnhom sofferti minħabba li x-xogħlijiet esegwiti mill-konvenut Emanuel Buhagiar fil-fondi Nru. 1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, ma sarux skond is-sengħa u l-arti. Il-konvenuti jilqgħu għat-talba attriċi bl-eċċezzjonijiet illi: (i) it-talba attriċi hija nfondata fil-fatt u fid-dritt u għandha tiġi miċħuda bl-ispejjeż kontra l-atturi; (ii) ix-xogħlijiet kollha eżegwiti mill-konvenut Emanuel Buhagiar saru kollha skond is-sengħa u l-arti; (iii) peress illi l-atturi huma debituri tagħhom għall-bilanċ tal-prezz tax-xogħlijiet in kwistjoni, huma jipprevalixxu ruħhom mid-dritt li jressqu kontro-talba fil-konfront ta' l-atturi fejn jitolbu li l-Qorti tikkundanna lill-istess atturi jħallsuhom il-bilanċ lilhom dovut.

Bil-Kontro-Talba tagħhom il-konvenuti talbu li l-atturi jiġu kkundannati, in solidum bejniethom, iħallsuhom is-somma ta' €4,625.41[21] rappreżentanti l-bilanċ dovut

[15] Fol. 141 sa '149 ta 'l-atti proċesswali deċiżi mill-Qorti ta 'l-Appell (Sede Inferjuri).
[16] Fol. 136 tal-proċess.
[17] Fol. 141 tal-proċess.
[18] Fol. 228 sa '238 tal-proċess.
[19] Fol. 227 tal-proċess.
[20] Ekwivalenti għal Lm5,000.
[21] Ekwivalenti għal Lm1,985.69.

għax-xogħlijiet esegwiti minn Emanuel Buhagiar fil-fondi Nru. 1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun. L-atturi laqgħu għall-Kontro-Talba tal-konvenuti bl-eċċezzjonijiet illi: (i) preliminarjament, it-talba tal-konvenuti rikonvenjenti hija preskritta ai termini ta' l-Artikolu 2148(a) tal-Kap.16 tal-Liġijiet ta' Malta; (ii) bla preġudizzju u fil-mertu, it-talba tal-konvenuti rikonvenjenti għandha tiġi respinta bl-ispejjeż kontra tagħhom stante li hija infondata fil-fatt u fid-dritt u dana peress illi l-eċċipjenti ma fadlilhom iħallsu ebda bilanċ lill-konvenuti rikonvenjenti; (iii) b'referenza għad-dokumenti eżebiti mill-kovnenuti rikonvenjenti mal-Kontro-Talba tagħhom, jirrilevaw li kienu huma stess (ossia l-atturi) li ssupplixxew il-maġġoranza tal-materjal użat mill-konvenut rikonvenjent Emanuel Buhagiar fit-twettiq tax-xogħol tiegħu, u għalhekk m'għandhom jivversaw ebda ħlas għall-materjal indikat f'dawn id-dokumenti; (iv) ix-xogħol imwettaq mill-konvenut rinkonvenjent Emanuel Buhagiar ma sarx skond is-sengħa u l-arti, tant illi huma sofrew u ġarrbu danni u għalhekk ma għandhom jivversaw ebda ħlas lill-konvenuti rikonvenjenti.

B'sentenza pronunċjata fil-25 ta' Mejju 2009[22] ġiet milqugħa l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni a tenur ta' l-Artikolu 2148(a) tal-Kap.16 tal-Liġijiet ta' Malta sollevata mill-atturi għall-Kontro-Talba tal-konvenuti u b'hekk il-Kontro-Talba ġiet dikjarata preskritta. Għalkemm l-imsemmija sentenza ġiet appellata, b'sentenza pronunċjata mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fil-20 ta' Novembru 2009[23], l-appell ġie dikjarat irritu u null. Ifisser għalhekk li f'dan l-istadju jifdal li tiġi kkunsidrata t-talba attriċi fid-dawl ta' l-eċċezzjonijiet sollevati mill-konvenut, dana salv għat-tielet eċċezzjoni li in segwitu għas-sentenzi appena imsemmija l-Qorti tastjeni milli tieħu konjizzjoni ulterjuri tagħha.

Mill-provi prodotti jirriżulta li l-attur Andrew Tabone inkariga lill-konvenut Emanuel Buhagiar sabiex jesegwixxi xogħol ta' dawl u ilma fil-fondi Nru. 1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, iżda skond l-attur *ix-xogħol li wettaq il-konvenut kien disastruż*[24] u illum qed ifittex lill-konvenuti konjuġi Buhagiar għad-danni sofferti minnu b'konsegwenza ta' tali xogħol mhux esegwit skond is-sengħa u l-arti. Jiġi osservat li f'materja ta' danni huwa prinċipju ġenerali assodat illi *fil-każ fejn persuna tallega li tkun ġarrbet ħsara minħabba l-għemil jew l-omissjoni tal-parti l-oħra, jeħtieġ li min jallega li ġarrab dannu jeħtieġ jipprova kemm l-att jew l-omissjoni tal-persuna mixlija bir-responsabbiltà ta' dak l-għemil jew ta' dik l-omissjoni, u kif ukoll li d-danni mġarrba huma l-effett konsegwenzjali ta' dak l-għemil jew ta' dik l-omissjoni*[25]. F'materja ta' appalt imbagħad japplikaw il-prinċipji li: *(1) L'imprenditore ha l'obbligo di eseguire bene l'opera commessagli, secondo i dettami dell'arte sua, e deve prestare almeno una capacità ordinaria; (ii) l-artefiċi għandu jiggarantixxi l-bontà tax-xogħol tiegħu; u din il-garanzija hija impliċita. Huwa tenut anki għall-kolpa ljevi; (iii) l-appaltatur għandu jeżegwixxi x-xogħol lilu kommess fis-sens li huwa għandu l-obbligu wkoll li jara li dan ix-xogħol ikun sejjer isir utilment u mhux b'mod li l-quddiem juri difetti. F'każ bħal dan hu għandu mill-ewwel ma jagħmilx ix-xogħol jew ikollu jirrispondi għad-difetti li jiġu 'l quddiem*[26].

[22] Fol. 122 sa '128 tal-proċess.
[23] Fol. 141 sa '149 ta 'l-atti proċesswali deċiżi mill-Qorti ta 'l-Appell (Sede Inferjuri).
[24] Xhieda mogħtija waqt is-seduta tal-25 ta 'April 2007, fol. 23 sa '26 tal-proċess.
[25] Charles Gauci et v. Maria Borg Mizzi et noe, Ċitaz. Nru. 87/98 deċiża mill-Prim 'Awla tal-Qorti Ċivili fil-25 ta 'Novembru 2004.
[26] Raymond Borg et v. Hal Mann Limited, Appell Ċivili Nru. 34/99 deċiża mill-Qorti ta 'l-Appell (Sede Inferjuri) fl-20 ta ' Ottubru 2003.

Huwa fil-kwadru ta' dawn il-prinċipji ġuridiċi li għandhom jiġu kkunsidrati l-fatti li jirriżultaw mill-provi prodotti f'dawn il-proċeduri.

In sostenn ta' l-affermazzjoni tiegħu li x-xogħol li wettaq il-konvenut fil-fondi Nru. 1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, huwa disastruż, l-attur ippreżenta, fost diversi provi oħra, rapport imħejji mill-Inġinier John Caruana[27], illi spezzjona ż-żewġ fondi u x-xogħol esegwit fihom u rrapporta fid-dettal dwar il-kwalità ta' l-istess xogħol. Fir-rapport ferm dettaljat tiegħu l-Inġinier Caruana huwa kritiku ħafna fir-rigward tax-xogħol esegwit mill-konvenut Emanuel Buhagiar kemm fil-fond Nru.1 - fejn spezzjoni tax-xogħol ma kenitx faċli ħafna għaliex kien ġia qed jiġi abitat min-nies - kif ukoll fil-fond Nru. 2 u di fatti fil-fehma tiegħu, fehma sopportata wkoll b' ritratti annessi mar-rapport tiegħu li juru x-xogħol kif esegwit mill-konvenut, il-maġġor parti ta' dan ix-xogħol ma sarx skond is-sengħa u l-arti tant illi finalment ikkonkluda li *as can be seen from the observations carried out in both flats and main staircase, planning of the electrical installation was lacking. Moreover, workmanship was not to required standards. If proper design was done at the initial stages, conduit layout would have been more appropriate, this leading to more proper wiring and eliminates all the difficulties in these installations. My recommendation is to re-design and re-install the electrical installation at Flat No.2 and re-configure and adjust accordingly the consumer units in the main entrance. Re Flat No.1 further testing is necessary and where possible circuit configuration re-configured to eliminate the problems of having two circuits in one room. This task is time consuming because furniture is already in place and flat is already being used*[28].

L-imsemmi Inġinier John Caruana kkonferma r-rapport tiegħu u fir-rigward huwa xehed *darba minnhom kont avviċinat mis-Sur Tabone, l-attur, u dan qalli illi għandu żewġ (2) appartamenti illi kien għadu kif għamel l-electrical installation fih u kellu suspett illi din l-installazzjoni ma kienetx waħda korretta u talabni nagħmillu spezzjoni ta' dawn il-fondi, tas-sistema ta' l-elettriku fihom. Wara illi għamilt l-ispezzjoni tiegħi, fid-29 ta' Settembru 2004, irriżultali illi parti mis-sistema nstallata ma kienetx skond is-sengħa u parti oħra ma kienetx safe. Bħal per eżempju ikollok żewġ (2) sockets ma' ġenb xulxin illi jkunu qegħdin jieħdu l-elettriku minn circuits differenti, allura inti titfi c-circuit ta' ċerta kamra, fejn mingħalik qtajt l-elettriku ta' kollox, mentri ikollok socket li jkun għadu live u tista' tieħu xokk li jwassal għall-mewt. L-ewwel ħaġa li għamilt, però, tlabt il-pjanta ta' l-installation, però is-Sur Tabone qalli li ma għandux għaliex l-Electrician ma tahilux. Għalija kien importanti illi jkollok il-pjanta peress illi stajt insegwiha u nara x-xogħol jekk mexiex jew le skond din il-pjanta. Mingħajr il-pjanta kelli niċċekkja socket socket u l-wires li kien hemm ġo fihom u nara fejn imorru. Sibt per eżempju anke ċirkostanzi fejn l-elettriku tal-lighting tal-bozza tkun imqabbda ma' l-outlet socket. Dan skond is-sengħa huwa ħażin ħafna peress illi l-wire illi jqabbad id-dawl ġeneralment ikun ta' xi fifteen (15) amps, mentri l-outlet socket tkun tiflaħ thrity two (32), b'hekk jekk il-lampa tiġi over loaded ic-circuit breaker ma jittripjax peress illi l-ħxuna tal-wire fis-socket tkun ikbar u jiġri illi l-wire jista' jinħaraq b'konsegwenzi gravi għas-*

[27] Dok. "AT" a fol. 33 sa '38 tal-proċess.
[28] Fol. 38 tal-proċess.

sistema kollha. Sibt diversi minn din is-sitwazzjoni. Sibt anke sitwazzjonijiet fejn kien hemm outlet socket li jkun imqabbad minn żewġ (2) circuits differenti. Dan huwa perikoluż ħafna. … Ir-rakkomandazzjoni tiegħi qegħdin fl-aħħar paġna tar-rapport fejn jirrigwarda l-flat number two (2) li baqa' mhux kompletat, fl-opinjoni tiegħi dan ried jitneħħa kollox u jsir mill-ġdid. Il-flat number one (1), li joqgħodu fih in-nies irid jiġi ttestjat sew u jiġu aġġustati u rranġati s-sistema fejn qegħda mhux skond is-sengħa[29].

L-osservazzjonijiet ta' l-Inġinier John Caruana dwar ix-xogħol ta' dawl esegwit mill-konvenut ġew ikkonfermati anke mill-Perit Tekniku l-Inġinier Andrè Cauchi u dana partikolarment għal dak li jirrigwarda x-xogħol ta' dawl esegwit fil-fond Nru.1, li huwa l-fond li ġie spezzjonat mill-Perit Tekniku. In effetti fir-Relazzjoni[30] tiegħu il-Perit Tekniku kkonstata u kkonkluda li *l-aċċess sar fl-appartament numru 1. Kien għalkemm qasir, ta' ftit inqas minn sagħtejn, u priċipalment ta' natura viżwali. Fl-appartament kien hemm in-nies jgħixu fih, u l-perit ma riedx iħarbat l-installazzjoni li spezzjoni sħiħa tkun teħieġ. L-iskop kien li wieħed jara l-installazzjoni u jieħu kampjun biex jivverifikaw il-każ. Il-Perit talab kopja tal-pjanta ta' l-installazzjoni, il-konvenut ikkonferma li din ma saritx. Mill-kampjun huwa kkonferma l-metodoloġija tat-twaħħil ta' cable billi dawwarhom flimkien u 'tape' fuqhom. L-ebda konnetturi xierqa tal-kina kienu wżati. Mill-kampjun huwa ikkonferma li 'conduit bushes' ma tantx ġew użati. Il-Perit ra u jikkonferma l-punti kollha deskritti fl-artikolu 2.1.13 hawn fuq*, li fir-rapport ta' l-Inġinier John Caruana jittratta dwar in-nuqqasijiet ravviżati fil-main staircase. *Il-Perit ra affarijiet oħra mhux rapportati hawn fuq, bħal: kejbils tal-kulur ħażin użati mingħajr identifikazzjoni fit-truf bit-tejp ta' kulur korrett; l-użu ta' 'fitting' mhux tajbin biex ikunu fil-beraħ; punti tad-dawl bl-ebda 'loop in' kaxxi; punti tad-dawl fuq il-bejt esposti għax-xita. Abbażi tal-punti u l-kummenti t'hawn fuq, wieħed għandu jikkonkludi li l-installazzjoni m'humiex skond il-prattika tajba u r-regolamenti.*

Il-konvenut da parte tiegħu jisħaq li x-xogħol esegwit minnu huwa skond is-sengħa u l-arti u fir-rigward iddikjara li *għall-ħabta ta' Ottubru. Novembru ta' l-2002 bdejt ix-xogħol fil-flat number 2. Dan kien il-flat illi kellu jokkupa l-attur. Ix-xogħol kien għaddej normali u meta ġejt sabiex inwaħħal ic-ceiling roses mas-saqaf kelli raġel miegħi illi kien qed jgħini illi ġibidli l-attenzjoni illi s-saqaf kien imżaqqaq. Jiena kellimt lill-attur dwar dan il-fatt u ħadtu jiena għand il-Perit Michelle Attard. Dan ġie, ra s-saqaf u qallu illi kellu jinbidel. F'dan l-istadju fil-flat 2 kelli kollox lest - bil-piping u l-wiring għaddej, inkluż is-saqaf. F'dan l-istadju wkoll iltqajt mas-Sur Demanuele u flimkien mas-Sur Tabone ġew għandi u aħna ddiskutejna l-prezz sabiex inneħħi s-sistema ta' l-elettriku tas-saqaf illi kien hemm fil-flat number 2 sabiex dan jitwaqqa' u jerġa' jsir mill-ġdid u ftehmna bil-prezz ta' erba' mitt lira Maltin (Lm400). Imbagħad wara x-xogħol jitkompla, però din id-darba bil-points. Hawnhekk bdejt naħdem ix-xogħol fil-flat 1, kif ukoll fil-partijiet komuni. Waqt li kien qed isir ix-xogħol fis-saqaf, jiena kont qed naqla' s-sistema u nerġa' nixxiftja kollox, peress illi s-saqaf kien qed jinħadem fi tlett (3) fażi. Peress illi l-atturi kellhom kwistjoni mal-kuntrattur, ix-xogħol fis-saqaf dam ma jsir u naf illi sa' Santa Marija u Settembru ta' l-2003, kont għadni qed naħdem biċċiet biċċiet fuq is-saqaf tan-*

---

[29] Xhieda mogħtija waqt is-seduta tad-9 ta 'Mejju 2007, fol. 66 u 67 tal-proċess.
[30] Fol. 208 sa '221 tal-proċess.

number 2. Rigward il-ħajt illi waqa', jiena kont għamilt ix-xogħol ta' chasing fuq in-naħa tal-kċina, imbagħad bdejt biex nagħmel l-istess xogħol fuq in-naħa tal-kamra tas-sodda. Fil-kamra tas-sodda il-plugs ma jsirux fuq ir-raba' (4) filata imma jsiru baxxi, xi tmintax (18)/għoxrin (20) pulzier 'il bogħod mill-art. Ġie l-attur u qalli biex nieqaf għaliex il-ħajt imbeżaq u xi ġimgħat wara ġew il-bennejja sabiex ibidlu l-ħajt u komplejt għaddej bix-xogħol tiegħi normali. Qatt ma kellna problemi lanqas fuq pagamenti u ir-relazzjonijiet tagħna kienu tajbin. Komplejt ix-xogħol fuq il-flat number 2 u daħlet is-sena 2004 u kont komplejt naħdem fil-flat number 1. Oriġinarjament is-Sur Tabone kien qalli illi l-flat number 1 kellu jkun għal kummerċ, però imbagħad is-Sur Demanuele kien wera l-intenzjoni illi ser iżommu hu u allura f'dak il-każ, ladarba s-Sur Demanuele kien ser jgħix hu stess f'dak il-fond, żidna fl-ammont ta' plakek. Ix-xogħol fil-flat 2 kien tant komplet illi anke d-distribution box kelli mwaħħla u dik kelli naqlagħha. Però meta erġajt mort għaliha ma sibthiex. Staqsejt lis-Sur Tabone jekk huwa poġġihiex x'imkien, illi qalli ma missiex. F'Awwissu ta' l-2004 is-Sur Demanele, illi joqgħod fil-flat number 1, waqqafni u fil-flat number 2 ħallejt warajja ħafna materjal. Iċ-ċirkostanzi kif ġejt imkeċċi huma dawn - darba minnhom jiena mort biex inkompli x-xogħol fil-flat number 1 u kien hemm is-Sur Demanuele u kif ukoll xi technicians tal-Melita Cable. It-technician ġibidli l-attenzjoni illi l-wire illi jiena kont għaddejt minn ġol-conduit, biex iservi għal Melita Cable, ma kienx sodisfaċenti u jiena għidtlu illi minn dejjem dak il-wire użajt u għadu jintuża sa' llum, u fi kwalunkwe każ il-ftehim illi kelli mas-Sur Tabone kien għal television points u mhux għal cable tal-Melita. ... Il-cable illi użajt għat-television huwa wieħed kummerċjali, illi jintuża normalment fil-professjoni. Il-Melita Cable jużaw tagħhom. Meta jiena ftehmt ma' l-attur għal television points, dawn saru fil-kmamar kollha minbarra fil-kamra tal-banju. Mat-television points kien hemm ukoll it-telephone points. Vera illi kien hemm problema sabiex jinġibed lura l-wire illi kien għaddej minn ġol-conduit, imma wieħed irid iqis ukoll illi warajja ħadem tal-madum, fejn allura dan meta jqiegħed il-madum u jagħfas fuq il-conduit, jekk joqorsu jista' jkun diffiċli biex jiġbed il-wire. Barra minnhekk is-Sur Demanuele ħadem bil-gypsum, fejn allura ħebda l-conduit u kien kważi impossibbli illi tirtiraħ. Nixtieq ngħid ukoll illi lili ħadd ma qalli sabiex ngħinhom, sabiex nurihom fejn kienu qegħdin l-points u fejn kien għaddej il-conduits, biex forsi kieku riedu jneħħu l-wires stajt ngħinhom. ... L-atturi ilmentaw ukoll dwar xi point tat-television illi kien hemm power point mejjet fil-kċina. Dan huwa minnu l-għaliex meta jiena kont qed nagħmel il-point għat-television Mrs. Demanuele kienet qaltli biex nagħmel point ieħor faċċata. Però meta lestejtu qaltli li mhux hemm riditu, iżda post ieħor u għalhekk għaddejt dan il-wire għal dan il-post il-ġdid fejn kienet indikatli Mrs. Demanuele. Però l-wire għal point oriġinali ħallejtu hemm. Fl-open plan għandhom tlett (3) points - mill-gallarija għal ġol-kċina u dik l-area kollha. L-atturi ilmentaw minn plakkek illi ma kienux sodi mal-ħajt. Nixtieq niġbed l-attenzjoni tal-Qorti illi x-xogħol ma kienx għadu lest. Veru illi l-wiring kien lest u kien kollox f'postu però dejjem jifdallek xi irqaqat u jista' jkun illi kien hemm xi plakkek illi kellhom il-vitin qosra. Però din hija xi ħaġa żgħira illi jiena stajt nirrimedja fl-aħħar - li kieku ħallewni. L-attur kien ilmenta wkoll minn xi ħsara fis-salvavita u l-main switch u dawn ġabhom il-Qorti fejn wera wkoll MCB maħruq. Din hija l-ewwel darba ili rajt dawn l-affarijiet u ma nistax ngħid jekk kienux minn tiegħi jew le. Is-Sur Tabone lili qatt ma qalli b'dan l-inċident. Għalhekk m'inix f'posizzjoni illi nikkummenta la ma qallix u jiena ma rajtux b'għajnejja l-materjal illi ġab il-Qorti. Minkejja illi saru ħafna ilmenti fuq ix-xogħol tiegħi, la s-

Sur Tabone u lanqas is-Sur Demanuele ma qatt ċempluli jew inkella qaluli biex immur nirrimedja. Lanqas ma kont naf bir-rapport ta' l-Inġinier. Dan sirt nafu l-Qorti. L-atturi semmew ukoll xi wire imġannat, però ma qalux f'liema flat kien. Dan mhux xogħol minn tiegħi għax mhux skond is-sengħa u l-arti illi ġġannat wires. L-atturi semmew ukoll pipe illi spara. Jiena wżajt pipes ta' Acorn u dawn ma jinqalawx mill-kamin[31].

Din ix-xhieda tal-konvenut però ma hijiex ta' wisq sufraġju għalih, anzi in verità tikkonferma li x-xogħol ta' l-elettriku minnu esegwit fil-fondi Nru. 1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, fuq inkarigu ta' l-attur Andrew Tabone ma kienx skond is-sengħa u l-arti. Kif ġustament osservat mill-Perit Tekniku l-Inġinier Andrè Cauchi:

- Fejn il-konvenut xehed illi *mat-television points kien hemm ukoll it-telephone points. Vera illi kien hemm problema sabiex jinġibed lura l-wire illi kien għaddej minn ġol-conduit, imma wieħed irid iqis ukoll illi warajja ħadem tal-madum, fejn allura dan meta jqiegħed il-madum u jagħfas fuq il-conduit, jekk joqorsu jista' jkun diffiċli biex jiġbed il-wire,* din ma hijiex skuża sodisfaċenti għar-raġuni li kif osserva l-Perit Tekniku *l-prattika tajba titlob li l-conduit huwa installat u protett sew sabiex jevitaw każijiet bħal dawn.* Apparte minn hekk il-konvenut ma jistax jippretendi li jeżimi ruħu minn kwalunkwe responsabilità billi sempliċement jwaħħal fl-operat ta' ħaddieħor mingħajr lanqas biss jikkjama lil din il-persuna fil-kawża. In effetti huwa prinċipju ġuridiku assodat illi: *il-konvenut ma jista' jaddebita l-ebda ħtija fuq terz meta jonqos li jsejjaħ lil tali persuna fil-kawża. Id-difiża tat-terz injot mhix sostenibbli għaliex il-kawża hija bejn il-kontendenti u l-ebda parti mit-tort ma tista' tiġi addebitatat lil xi ħadd li ma hux fil-kawża*[32].

- Fejn il-konvenut iddikjara li *barra minnhekk is-Sur Demanuele ħadem bil-gypsum, fejn allura ħeba l-conduit u kien kważi impossibbli illi tirtiraħ. Nixtieq ngħid ukoll illi lili ħadd ma qalli sabiex ngħinhom, sabiex nurihom fejn kienu qegħdin l-points u fejn kien għaddej il-conduits, biex forsi kiekuu riedu jneħħu l-wires stajt ngħinhom,* din ukoll mhix skuża sodisfaċenti għaliex kif ben osservat mill-Perit Tekniku l-prattika tajba titlob u tirrikjedi li tiġi provduta pjanta ta' l-installazzjoni ta' l-elettriku lill-klijent/appaltant proprju sabiex jiġu evitati dawn is-sitwazzjonijiet. Il-konvenut jisħaq li huwa ma ngħatax l-opportunità li jipprovdi pjanta tax-xogħol tiegħu għaliex tkeċċa qabel ma effettivament lesta dan ix-xogħol. Apparte l-fatt li din ma hijiex skuża valida għan-nuqqas ta' pjanta għaliex skond il-prattika tajba din issir fil-bidubtax-xogħol u mhux fl-aħħar, mill-provi prodotti jirriżulta li l-konvenut kien fil-fatt lesta x-xogħol ta' installazzjoni ta' l-elettriku fil-fond Nru.1 u b'hekk hemm żgur ma kellux skuża għalfejn il-pjanta ta' l-installazzjoni f'dak il-fond ma ġietx provduta.

- Fejn il-konvenut iddikjara li *l-atturi ilmentaw ukoll dwar xi point tat-television illi kien hemm power point mejjet fil-kċina. Dan huwa minnu l-għaliex meta jiena kont qed nagħmel il-point għat-television Mrs. Demanuele kienet qaltli biex nagħmel point ieħor faċċata. Però meta lestejtu qaltli li mhux hemm riditu, iżda post ieħor u għalhekk għaddejt dan il-wire għal dan il-post il-ġdid fejn kienet*

[31] Xhieda mogħtija mill-konvenut waqt is-seduta tal-5 taĠ 'unju 2007, fol. 81 sa '86 tal-proċess.
[32] Anthony Fenech noe v. Paul Gauci, deċiża mill-Prim 'Awla tal-Qorti Civili fil-21 ta 'Frar 1994.

indikatli Mrs. Demanuele. Però l-wire għal point oriġinali ħallejtu hemm - din ukoll ma hijiex skuża sodisfaċenti għar-raġuni li, kif osservat mill-Perit Tekniku, tali aġir tal-konvenut huwa kontra l-prattika tajba u regolamenti.

- Fejn il-konvenut iddikjara li *l-atturi ilmentaw minn plakkek illi ma kienux sodi mal-ħajt. Nixtieq niġbed l-attenzjoni tal-Qorti illi x-xogħol ma kienx għadu lest. Veru illi l-wiring kien lest u kien kollox f'postu però dejjem jifdallek xi irqaqat u jista' jkun illi kien hemm xi plakkek illi kellhom il-vitin qosra. Però din hija xi ħaġa żgħira illi jiena stajt nirrimedja fl-aħħar - li kieku ħallewni* - hawn ukoll din ma hijiex skuża sodisfaċenti għar-raġuni li kif osservat mill-Perit Tekniku dan it-tip ta' xogħol isir fil-bidu u mhux wara li jitlesta x-xogħol. Il-prattika tajba tiddetta li l-viti tal-plakek jiġu issikkati u frjn hemm il-bżonn mibdula, meta jitwaħħlu l-plakek u mhux f'xi żmien wara u dana iktar u iktar meta l-flat Nru.1 kien se jkun abitat minn familja.

- Fejn il-konvenut iddikjara *l-atturi semmew ukoll xi wire imġannat, però ma qalux f'liema flat kien. Dan mhux xogħol minn tiegħi għax mhux skond is-sengħa u l-arti illi iġġannat wires. L-atturi semmew ukoll pipe illi spara. Jiena wżajt pipes ta' Acorn u dawn ma jinqalawx mill-kamin* - dak minnu affermat jinsab kontradett mill-Perit Tekniku illi fir-Relazzjoni tiegħu ddikkjara *waqt l-aċċess il-Perit u l-konvenut raw wajers imgannta fil-kaxxi tal-PVC.* Kif già iktar 'l fuq osservat, il-konvenut ma jistax jippretendi li jesimi ruħu minn kull responsabilità billi jallega li x-xogħol mhux skond is-sengħa u l-arti ma huwiex xogħol esegwit minnu mingħajr però ma jindika min seta' esegwixxa tali xogħol hekk determinat bħala mhux skond is-sengħa u l-arti.

Apparte minn dan kollu appena osservat, għalkemm fix-xhieda tiegħu l-konvenut iddikjara li *l-attur kien ilmenta wkoll minn xi ħsara fis-salvavita u l-main switch u dawn ġabhom il-Qorti fejn wera wkoll MCB maħruq. Din hija l-ewwel darba ili rajt dawn l-affarijiet u ma nistax ngħid jekk kienux minn tiegħi jew le. Is-Sur Tabone lili qatt ma qalli b'dan l-inċident. Għalhekk m'inix f'posizzjoni illi nikkummenta la ma qallix u jiena ma rajtux b'għajnejja l-materjal illi ġab il-Qorti*, in kontro-eżami huwa ikkontradiċa lilu nnifsu in kwantu ddikjara li *Joseph Camilleri huwa inġinier kwalifikat u dan joħroġ iċ-ċertifikati wara illi jiena nagħmel ix-xogħol. Fil-flat 1 Camilleri ħareġ iċ-ċertifikat tax-xogħol illi għamilt. Iċ-ċertifikat huwa neċessarju sabiex tiġi provduta l-provvista ta' l-elettriku fil-fond mill-Enemalta. Għandi kuntatt mas-Sur Camilleri sa' illum. Is-Sur Camilleri lili kkonfermali li kien mar fil-fond fuq ilment tas-Sur Demanuele. Ikkonfermali wkoll illi kien biddel l-MCB* - kwindi altru milli ma kienx jaf qabel dwar il-fatt li l-MCB inħaraq u li dan l-istess MCB ma kienx il-wieħed li ġie installat minnu.

Fatturi oħra li juru li x-xogħol esegwit mill-konvenut ma kienx skond is-sengħa u l-arti jirriżultaw mill-eskussjoni tal-Perit Tekniku l-Inġinier Andrè Cauchi[33] fejn fost affarijiet oħra ddikjara *jiena ħadt sample, rajtu a couple of things per eżepmju xi ħaġa li niftakar ċarissima hija li kien hemm wires joined together mingħajr china clip u meta jiena staqsejtu lis-sinjur qalli aħna dejjem hekk għamilna. Jiena għidtlu*

[33] Xhieda mogħtija waqt is-seduta tal-5 ta 'Diċembru 2016, fol. 228 sa '238 tal-proċess.

jista jkun illi intom dejjem għamiltu hekk imma dak mhuwiex aċċettabbli. ... Jekk tara ritratt numru tlieta[34]*, hemmhekk għandek ġonta li hija covered with tape imma ġonta twisted wires.* Il-Perit Tekniku xehed ulterjorment illi *d-difetti li rajt jiena mhumiex relatati jekk ix-xogħol intemm jew le. L-items li rajt mhumiex jiġifieri jekk spiċċah jew ma spiċċahx, if that is done it is done. Ħa ntik eżempju sempliċi ħafna. Jekk għandek il-kaxxa u għandek il-wires imġanntin u magħluqa that part is ready* u saħaq li *jiena li nista' ngħid huwa li mhuwiex skond ir-regolamenti. Dak li nista' ngħid u jiena fil-fatt lis-sinjur niftakar illi għidtlu biex iġib xi inġinier jew whatever għaliex hu ma jistax jipsjega lili imma għandu rapport, a damning report against him. Bażikament he should have asked for a bit of an expert's advice on what to counteract or what he could have fixed.*

Għall-affermazzjoni illi l-installazzjoni tad-dawl esegwita mill-konvenut ilha taħdem tnax-il sena, il-Perit Tekniku rribatta *iva, imma ma jfissirx illi jekk ilha taħdem għaxar snin, hija ħażina għaliex ħażina tibqa' u xorta tibqa' kontra r-regolamenti la hija ħażina.* Għall-mistoqsija *u fl-opinjoni tiegħek xi periklu jekk jogħġbok?* bla ebda eżitazzjoni ta' xejn il-Perit Tekniku wieġeb *periklu immedjat it is scruffy and some things were scruffy. Periklu iktar periklu ta' nar li jista' ultimately jaqbad maż-żmien u speċjalment il-connections kif inhuma. Meta għandek connection hekk, veru fl-antik hekk kienu jużaw imma mhuwiex aċċettabbli. That can create a hot spot.* Mistoqsi jekk il-connection minnu kkritikata u li fl-opinjoni tiegħu setgħet toħloq hot spot kienet mhux il-connection tal-main imma l-connection tar-return, il-Perit Tekniku wieġeb *hemm iktar ċans li jkun fil-live milli jkun hemm hot spot imma ma jeskludix li it can create a hot spot as well on the neutral. U dwar ħaġa li fil-fatt issemma fir-rapport u rajnieh viżwalment hija kif ġo kamra għandek two circuits - it is not good practice, it is dangerous. ... Għaliex jekk inti tidħol ġo kamra u titfi circuit tgħid ok mela dik il-kamra mitfija, imur warajk xi ħadd u jsib li hemm plugs illi għadhom live u ma tfihomx. Dan f'każi fejn ġara hekk li xi ħadd mingħalih li għandu d-dawl mitfi u jieħu xokk.* Mistoqsi dwar il-fatt li din it-tip ta' sitwazzjoni se mai tiġi rimedjata mal-kompletazzjoni tax-xogħol, il-Perit Tekniku b'mod deċiż wieġeb *le, x'completion of works. Dan anzi fil-bidu nett jidħol għaliex jekk inti ppjanajt ix-xogħol li se tagħmel ring circuits in a certain way, dak fil-bidu u mhux fit-tmiem. Dik hija riflessjoni ta' kien hemm punt u vera. Dik tiġri għaliex jiena x-xogħol ma ppjanajtux. M'għandekx circuit u qed jaħdem "issa naraw kif jagħtini x-xogħol". Mhijiex prattika tajba.* Mistoqsi jekk din il-kwistjoni ta' two circuits ġo kamra waħda tiġix rimedjata fl-istadju ta' l-isnag list, il-Perit Tekniku wieġeb jekk din is-sitwazzjoni taqa' fil-kuntest tas-snag list l-unika korrezzjoni li tista' ssir hi li *taqla' kollox u terġa' tagħmlu mill-ġdid. That is the correction. No other way, għaliex inti għandek two different circuits. Trid taqla' kollox u terġa' tagħmlu mill-ġdid. ... this is not a snag għaliex by definition snag hija xi ħaġa that needs some finalisation. This is not finalisation but this is bad planning, simply bad distribution. Jekk tgħidli forsi ma tawhx iċ-circuit all right, forsi jrid jagħmlu wara d-diagram. All right, that can go as a snag list because it is something that has to be done. Imma mhux having two circuits in a room. That is not a snag list but that is a planning mistake, an initial planning mistake. I am sorry imma dawk huma l-fatti.*

[34] Fol. 220 tal-proċess.

Minn dan kollu għalhekk jirriżulta b'mod ċar li x-xogħol esegwit mill-konvenut kemm fil-fond Nru.1 kif ukoll fil-fond Nru.2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, fuq inkarigu ta' l-attur Andrew Tabone ma kienx skond is-sengħa u l-arti.

Il-Qorti tosserva li l-konvenut ipprova jxejjen il-konklużjonijiet tal-Perit Tekniku - u b'hekk jikkontendi li x-xogħol minnu esegwit kien fil-fatt skond is-sengħa u l-arti - in bażi għal diversi akkużi, u dawn piuttost serji, diretti fil-konfront tiegħu, primarja fosthom li huwa ma għamilx spezzjoni xierqa w idoneja ta' l-installazzjoni ta' l-elettriku magħmula minnu għaliex fil-fond Nru.1 ma qalax kollox imma għamel biss spezzjoni viżwali tax-xogħol fejn allegatament lanqas biss fetaħ kaxxa waħda ta' l-elettriku u għaliex lanqas saret spezzjoni tax-xogħol fil-fond Nru.2. Tali akkużi fil-konfront tal-Perit Tekniku però huma għal kollox frivoli w addirittura vessatorji. In effetti mix-xhieda in eskussjoni ta' l-istess Perit Tekniku rriżulta li huwa ħa sample tax-xogħol billi fetaħ ċerta kaxxi u ma qalx kull ma hemm għaliex fl-ewwel lok il-fond già kien abitat u allura l-ispezzjoni kellha ssir b'ċertu mod u in oltre kienu l-istess konvenut u d-difensur tiegħu li oġġezzjonaw għall-fatt li l-aċċess idum iktar minn siegħa. Fir-rigward il-Perit Tekniku xehed *niftakar sew illi inti* (b'referenza għad-difensur tal-konvenut) *meta domt iktar minn siegħa għedtli isma' għidtli aħna suppost indumu siegħa hawnhekk u fil-fatt konna domna xi sagħtejn* u li kien fil-fatt ħa samples tax-xogħol għaliex *kienu qegħdin jgħixu n-nies ġo fiha u jekk tara wkoll ritratti oħrajn qed tara r-relazzjoni li fil-fatt ir-relazzjoni li kont qed nara, is-samples li ħadt corresponded. Jekk meta mort fuq is-sit ma sibtx - jien samples stajt nieħu peress li kontu anke ma ridtux iddumu - u jekk ma sibtx sample all right I could look deeper imma kien qiegħed jirriżulta.*

Fiċ-ċirkostanzi għalhekk fejn il-Perit Tekniku kellu ċerti restrizzjonijiet ta' kif seta' jagħmel l-aċċertamenti, u minn lat ta' tul ta' ħin b'imposizzjoni tal-konvenut u d-difensur tiegħu stess li ma riedux li l-aċċess idum iktar minn siegħa, żgur li l-konvenut ma jistax jargumenta b'suċċess li l-konklużżjonijiet ta' l-istess Perit Tekniku huma għal kollox zbaljati u għandhom jiġu skartati minn din il-Qorti. Raġuni oħra għalfejn din il-kontestazzjoni tal-konvenut ma tistax tiġi aċċettata iżda għandha tiġi appuntu trattata bħala frivola u vessatorja hija li minkejja l-oġġezzjonijiet u akkużi serjissimi minnu rivolti lejn il-Perit Tekinku għal raġunijiet li jaf huwa biss ma talabx in-nomina ta' Periti Perizjuri - bħalma kellu kull dritt jagħmel - iżda pprova jiskredita lill-Perit billi jtella' *lill-attur sabiex bil-ġurament tiegħu jikkonferma li bħala fatt waqt dan l-aċċess ma nfetħet l-ebda plakka ta' l-elettriku, fatt li qed jikkonfermah l-istess Dr. Godfrey Gauci Maistre*, talba din li però ġiet miċħuda mill-Qorti proprio għaliex *kontestazzjoni dwar l-operat u konsegwenti relazzjoni ta' Perit Tekniku maħtur mill-Qorti jiġu ndirizzati bl-eskussjoni tal-Perit in kwistjoni u/jew bit-talba għan-nomina ta' Periti Perizjuri u/jew Nota ta' Kritika*[35]. Kif diversi drabi osservat mill-Qrati nostrali *l-ġudizzju d'arte "m'għandux, aktar u aktar fejn il-parti interessata ma tkunx ipprevaliet ruħha mill-fakoltà lilha mogħtija b'talba għan-nomina ta' periti addizzjonali, jiġi skartat faċilment ammenokke ma jkunx jidher sodisfaċentement illi il-konklużżjonijiet peritali huma, fil-kumpless kollha taċ-ċirkostanzi rraġonevoli*[36].

---

[35] Digriet mogħti fl-20 ta 'Frar 2017, fol. 239 tal-proċess.
[36] Giswara Bugeja v. Emanuele Muscat, deċiża mill-Qorti ta 'l-Appell fit-23 taĠ 'unju 1967.

Fin-Nota ta' Sottomissjonijiet[37] tiegħu l-konvenut jikkontendi ulterjorment li x-xogħol minnu esegwit kien fil-fatt skond is-sengħa u l-arti għaliex *l-atturi, it-tnejn li huma, ilhom jgħixu għal aktar minn ħdax-il sena taħt din l-umbrella ta' 'xogħol ħażin', u dana mingħajr problemi, ħlief għal dawk inizjali kif xehedu huma stess. Fil-mori tal-kawża ma ġabu ebda farka ta' prova illi kienu sofrew xi problemi oħra. Semmai l-provi juru biss illi x-xogħlijiet imwettqa mill-konvenut kienu ineleganti u li setgħu saru b'mod iktar pulit.* Tali pretensjoni ta' l-attur però hija għal kollox ġuridikament insostenibbli u dana billi rrispettivament mill-fatt li sa' llum fortunatament qatt ma inqalgħu problemi ta' natura serja u gravi fejn esegwixxa x-xogħol il-konvenut, jibqa' il-fatt li mill-aspett tekniku jirriżulta ampjament u sodisfaċentement ippruvat li x-xogħol esegwit mill-konvenut fl-imsemmija fondi ma huwiex skond is-sengħa u l-arti.

Stabbilit illi x-xogħol esegwit mill-konvenut fil-fondi Nru.1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, fuq inkarigu ta' l-attur Andrew Taobe ma humiex skond is-sengħa u l-arti, jeħtieġ issa tiġi trattata l-pretensjoni ulterjuri ta' l-atturi fil-konfront tal-konvenuti, u cioè li l-konvenuti jiġu kkundannati jħallsuhom danni fl-ammont ta' €11,646.87 jew somma verjuri kif likwidata minn din il-Qorti.

Id-dritt ta' l-atturi li jesiġu l-ħlas tad-danni mingħand il-konvenuti għall-fatt li x-xogħol esegwit mill-konvenut Emanuel Buhagiar fil-fondi Nru. 1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, ma huwiex skond is-sengħa u l-arti, jitnissel kemm mill-prinċipji ġuridiċi relattivi għall-kuntratti ta' appalt ġia iktar 'il fuq esposti f'din is-sentenza kif ukoll mill-prinċipju ġuridiku ġenerali li *kull min jonqos li jesegwixxi obbligazzjoni li huwa jkun ikkuntratta, hu obbligat għad-danni*[38]. Fil-każ in eżami d-danni reklamabbli mill-atturi huma korrispondenti għall-ispiża neċessarja għall-eliminazzjoni tad-difetti fix-xogħol esegwit mill-konvenut.

Fir-rigward tad-danni pretiżi l-attur iddikjara li *meta jiena infurmajt lill-konvenut dwar ir-rapport tas-Sur Caruana, dan ħadni bil-herra u ma stajtx nasal miegħu. Tant hu hekk illi spiċċajt biex għidtlu li kont ser narah il-Qorti. Sadanittant il-Flat numu 1 qed jiġi użat minn hu l-mara tiegħi, li għandu żewġt (2) itfal u dan għandu problemi kbar bl-elettriku l-għaliex qabel ma jixgħel appliance jrid joqgħod attent għall-wattage u l-ammont ta' konsum biex jitfi appliance oħra, ħalli jżomm il-livell tal-wattage baxx. Però fl-aħħar mill-aħħar hija responsabilità tiegħi biex nerġa' naqla' kollox u nagħmel sistema mill-ġdid. Għalhekk jiena ddeċidejt li nibda bil-Flat numru 2 u bdejt nipprova nsib Electrician biex jerġa' jagħmilli x-xogħol mill-ġdid. Dan għamiltu wara ċerta diffikultà peress illi aħna ħafna Electricians ma riedux jaħdmu fuq ħaddieħor jew inkella jsibuk dahrek mal-hajt jibdew jgħollulek il-prezzijiet m'għola s-sema. Però fl-aħħar sibt wieħed illi tani prezz raġonevoli u beda ix-xogħol. Meta bdejna naqilgħu x-xogħol tal-konvenut bdew joħorġu difetti oħra illi ma setax jinduna bihom is-Sur Caruana, bħal per eżepmju wires imġonta ġo nofs conduit imdawra b'tape, ħaġa perikoluża immens peress illi tista' tikkawża hot spot. Dwan rajthom jiena personalment. Meta ġejt għall-Flat numru 1, li kien aktar avvanzat mill-Flat numru 2, qabbadt Turnkey Company peress illi dana ma kienx jinvolvi xogħol ta' Electrician biss, imma wkoll kellu jinqala' xi madum u għalhekk*

---

[37] Fol. 244 sa '247 tal-proċess.
[38] Artikolu 1125 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta 'Malta. Raphael Micallef v. Anthony Agius, Ċitaz. Nru. 1003/89 deċiża mill-Prim ' Awla tal-Qorti Ċivili fid-9 taĠ 'unju 2004.

jiena qabbadt kumpannija li setgħet tbiddel is-sistema ta' elettriku kollu, terġa' tagħmel waħda mill-ġdid u tagħmilli x-xogħol tal-finishing kollu. Però dan ix-xogħol għadu ma sarx u għandi biss stima ta' din il-kumpannija, li nista' nesebixxi fi stadju ieħor - bħala fatt l-istima ġiet esebita mill-attur fis-seduta tad-9 ta' Mejju 2007 u tinsab esebita bħala Dok. "AT" a fol. 55 tal-proċess - *Lill-konvenut bejn iż-żewġ (2) fondi ħallastu tlett elef u sitt mija (3,600). L-istima li għandi tat-Turnkey Company, illi jinkludi l-Flat numru 1 u l-common parts, li wkoll inħadmu mill-konvenut, telgħet għal erbat elef, erba' mija u erbgħa u tmenin lira Maltin (Lm4,484). Però jiena qed nillimita t-talba tiegħi għall-kompetenza ta' din il-Qorti, u cioè ħamest elef Lira Maltin (Lm5,000)*[39].

Nonostante dak li jirriżulta mix-xhieda ta' l-attur Andrew Tabone, l-atturi naqsu milli jressqu provi iktar konkreti dwar id-danni minnhom pretiżi mingħand il-konvenuti stante li, ad eżempju, ma ressqux lir-rappreżentant ta' Vassallo Turnkey Limtied biex ta' l-inqas jikkonferma bil-ġurament l-istima maħruġa mill-imsemmija soċjetà għax-xogħol rimedjali meħtieġ fil-fond Nru.1 okkupat minn Anthony Demanuele u l-familja tiegħu. Detto ciò però dana ma jfissirx li l-Qorti ma tistax tgħaddi biex tillikwida danni a favur l-atturi li għandhom jitħallsu mill-konvenuti u dana billi huwa prinċipju ġuridiku assodat li *fin-nuqqas ta' mezzi probatorji ta' l-ammont tad-danni, dan l-ammont jiġi ffissat ex aequo et bono mill-ġudikant skond id-dettami tar-raġuni u tal-kuxjenza tiegħu meta jiġi msejjaħ biex jistabilixxi l-kwantitattiv tad-danni*[40].

Mill-provi prodotti u b'mod partikolari mix-xhieda ta' l-attur joħroġ b'mod ċar li x-xogħol li sar mill-konvenut fil-fond Nru.2 inqala' kollu u kellu jerġa' jsir mill-ġdid minn terza persuna. Dan ifisser għalhekk li l-attur ħallas lill-konvenut għal xogħol ta' l-elettriku f'dan il-fond li ma kien ta' ebda utilità għalih. Mill-atti proċesswali jirriżulta li l-atturi ma kienux qed iħallsu lill-konvenut għal flat wieħed u imbagħad għall-flat l-ieħor imma kienu qed jagħmlu pagamenti akkont fuq ix-xogħol kollu li kellu jsir fiż-żewġ fondi, liema pagamenti b'kollox ammontaw għal Lm3,600, illum ekwivalenti għal €8,385.74, hekk kif jirriżulta mir-riċevuti esebiti a fol. 56 sa' 65 tal-proċess u kif rikonoxxut mill-istess konvenut fix-xhieda li ta waqt is-seduta ta' l-20 ta' Ġunju 2007[41].

Jirriżulta li x-xogħol fil-fond Nru. 1 kien ferm iktar avvanzat milli x-xogħol fil-fond Nru. 2, in effetti jidher li dan ix-xogħol kien tlesta tant illi nħareġ *completion certificate* u ftit wara beda jiġi okkupat minn Anthony Demanuele u l-familja tiegħu. Minn dan huwa deżumibbli għalhekk illi l-parti l-kbira tal-ħlasijiet akkont kienu qed ikopru x-xoħgol esegwit fil-fond Nru. 1 iktar milli x-xogħol fil-fond Nru. 2. Mill-kont tal-konvenut a fol. 11 u 12 tal-proċess jirriżulta li huwa kien qed jippretendi ħlas komplessiv ta' Lm3,688.88, ekwivalenti għal €8,592.77, għax-xogħol esegwit fil-fond Nru. 1 u għalhekk bil-ħlas tas-somma ta' Lm3,600 (€8,385.74) ġie li l-atturi pratikament ħallsu għax-xogħol kollu relattiv għall-fond Nru.1 u kienu għadhom ma koprew xejn mill-valur tax-xogħol fil-fond Nru. 2. Detto ciò però, mir-Rapport ta' l-Inġinier John Caruana u mir-Relazzjoni ta' l-Espert Tekniku jirriżulta li fil-fond Nru.

---

39 Xhieda mogħtija mill-attur waqt is-seduta tal-25 ta 'April 2007, fol. 23 sa '26 tal-proċess.
40 Neg. Edgar Laferla noe v. Neg. Antonio Cachia pro et noe, deċiża mill-Qorti tal-Kummerċ fis-6 taĠ 'unju 1951; Charles Camilleri v. Peter Zammit et, Rik. Nru. 170/86 deċiża mill-Prim 'Awla tal-Qorti Ċivili fit-13 ta 'Ottubru 2017
41 Fol. 89 sa '91 tal-proċess.

1 jeħtieġ li jsir xogħol rimedjali estensiv liema xogħol se jkun iktar laborjuż u diffiċli minħabba l-fatt li l-flat huwa abitat minn familja u kompletament armat bl-għamara. Jirriżulta wkoll li ċertu xogħol fil-partijiet komuni jeħieġ jiġi rimedjat ukoll. Għalkemm l-istima a fol. 55 tal-proċess ma ġiex konfermata bil-ġurament minn rappreżentant ta' Vassallo Turnkey Limited, il-Qorti tħoss li xorta għandha teħodha bħala indikazzjoni tal-valur tax-xogħol rimedjali meħtieġ biex jitranġa x-xogħol mhux skond is-sengħa u l-arti li sar fil-fond Nru. 1 u fil-partijiet komuni, tenendo conto tal-fatt li l-istima nħarġet diversi snin ilu.

Fiċ-ċirkostanzi għalhekk il-Qorti tqis li d-danni li huma dovuti lill-atturi mill-konvenuti għax-xogħol esegwit mhux skond is-sengħa u l-arti mill-konvenut Emanuel Buhagiar, rappreżentanti tali danni l-valur tax-xogħol rimedjali meħtieġ fil-fond Nru.1 u fil-partijiet komuni biex jiġi rimedjat ix-xogħol ħażin tal-konvenut, għandhom jiġu likwidati fl-ammont ta' **€10,200**, ekwivalenti għal Lm4,378.86.

Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi:

1. Tiddikjara li x-xogħol esegwit mill-konvenut Emanuel Buhagiar fil-fondi Nru. 1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Ħamrun, fuq inkarigu ta' l-attur Andrew Tabone ma sarx kond is-sengħa u l-arti;
2. Konsegwentement filwaqt li tastjeni milli tieħu konjizzjoni tat-tielet eċċezzjoni tal-konvenuti, tiċħad l-eċċezzjonijiet l-oħra kollha sollevati mill-konvenuti; u
3. Minflok tilqa' t-talba attriċi b'dana li tillikwida d-danni dovuti lill-atturi mill-konvenuti fis-somma ta' €10,200 u tikkundanna lill-konvenuti, in solidum bejniethom, iħallsu lill-atturi s-somma ta' €10,200, bl-imgħax legali dekoribbli mid-data ta' din is-sentenza sad-data ta' l-effettiv pagament.

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri, inklużi dawk pertinenti għan-nomina u konsegwenti Relazzjoni tal-Perit Tekniku l-Inġinier Andrè Cauchi, jibqgħu a karigu tal-konvenuti, solidament bejniethom.

MAĠISTRAT

DEPUTAT REĠISTRATUR